

JOSÉ MAURO DE
VASCONCELOS

Delifışek

Çeviri: İNCİ KUT

43. BASKI

♥ can
modern

JOSÉ MAURO DE
VASCONCELOS

DELİFİŞEK

Can Modern

Doidão, José Mauro de Vasconcelos

© 1969, Companhia Melhoramentos de São Paulo, Brezilya

© 1993, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 1993

43. basım: Mayıs 2019, İstanbul

Bu kitabın 43. baskısı 10000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Emrah Serdan

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak, iç baskı ve cilt: Vizyon Basımevi Kağıtçılık Matbaacılık ve Yayıncılık San.Tic. Ltd. Şti.

Beylikdüzü O.S.B Mah. Orkide Cad. No: 1/Z Beylikdüzü-İstanbul

Sertifika No: 28640

ISBN 978-975-07-2478-7

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750724787

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

JOSÉ MAURO DE
VASCONCELOS

DELİFİŞEK

ROMAN

Çeviri

İnci Kut

♥can

José Mauro de Vasconcelos'un Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Şeker Portakalı, 1983

Güneşi Uyandırılım, 1983

Kaygım Rosinha, 1983

Yaban Muzu, 1984

Kardeşim Rüzgâr, Kardeşim Deniz, 1985

Çıplak Sokak, 1994

Kırmızı Papağan, 1998

JOSÉ MAURO DE VASCONCELOS, 26 Şubat 1920'de, Rio de Janeiro'nun Bangu mahallesinde doğdu. Yarı yerli, yarı Portekizli yoksul bir ailenin on bir çocuğundan biriydi. Ailenin yoksulluğu nedeniyle çocukluğunu Brezilya'nın kuzeydoğusundaki Natal kentinde, akrabalarının yanında geçirdi ve okumayı tek başına öğrendi. Resim, hukuk ve felsefe alanında öğrenim görmek istediye de vazgeçti. Natal'da iki yıl tıp eğitimi aldı. Çeşitli işlerde çalıştı. Boks antrenörlüğü, muz taşıyıcılığı, gece kulübünde garsonluk, ırgatlık, balıkçılık yaptı. Bir süre Kızilderililer arasında yaşadı. 1942'de yazdığı ilk romanı *Yaban Muzu*'yla eşine az rastlanır anlatıcılık yeteneğini ortaya koydu. Ardından *Şeker Portakalı*, *Güneşi Uyandırılım*, *Kayığım Rosinha*, *Kardeşim Rüzgâr Kardeşim Deniz*, *Delifşek*, *Çıplak Sokak* gibi romanlarıyla ünü Brezilya sınırlarını aştı. Bugün yapıtları birçok ülkede büyük ilgiyle okunan yazar, 24 Temmuz 1984'te São Paulo'da öldü.

İNCİ KUT, lise öğrenimini 1960'ta Ankara Koleji'nde tamamladıktan sonra Ankara Üniversitesi DTCF İngiliz Dili ve Edebiyatı ve Varşova Üniversitesi İspanyol Filolojisi bölümlerinden mezun oldu. İspanyol dili ve grameri üzerine sözlükler ve dilbilgisi kitapları yayımladı. 1990 yılından başlayarak Miguel Delibes, Gabriel García Márquez, Isabel Allende, Mario Vargas Llosa, José Mauro de Vasconcelos ve Jose Saramago gibi İspanyol, Portekizli ve Güney Amerikalı yazarların roman ve öykülerini Türkçeye kazandırdı.

Birazcık sevecenlik
delikanlılık çağında onu kurtarabilirdi.

Delifişek (Doidão) için duygusal bir değerlendirme

José Mauro de Vasconcelos, bir dizi kitap boyunca hep aynı kişinin yaşamını anlatıyor: *Zeé... Zezé... Zéca... Gum...* Kahramanın adı değişse de kitapların hepsinde aynı kişiyi görüyoruz, *Şeker Portakalı*'nda onun çocukluğundan başlayarak, *Güneşi Uyandıralım*'da delikanlılığını, *Delifişek*'te ilkgençlik yıllarını, daha sonra olgunluk çağını, gerileme dönemini ve yaşlılığını izliyoruz.

Böylece bu unutulmaz kişinin yaşamına girerek, onun kendi kişiliğini keşfetmesine, günlük yaşantısında başından geçen ufak tefek serüvenlere, kendi kendisiyle hesaplaşmasına ve kaderini aramasına tanık oluyoruz. Öte yandan, kahramanımızın kişiliğinde yazarın kendisinden pek çok şey var çünkü Zezé'nin yaşamını anlatan bu kitaplar yazarın özgeçmişinden pek çok şey almış.

Zeze de, onun yaratıcısı da yoksul ailelerden geliyorlar, her ikisinde de yerli kanı var; ikisi de ana babalarından alınıp yabancı bir ortamda ve sevgiden yoksun koşullarda yaşamak zorunda bırakılmışlar. Her ikisi de tıp fakültesinin ikinci sınıfından ayrılarak eğitimlerini yarım bırakmışlar ve içlerinde uzaklara gitme arzusu filizlenmiş.

José Mauro de Vasconcelos'un oradan oraya dolaşmakla geçen yaşamında, uzaklara yolculuklar, türlü uğraşlar ve olaylar, biraz da rasgele, birbirini izler ve "dövüş başına 100 *cruzeiro*"nun, zor bir yaşam açlık arasındaki sınırı çizdiği zamanlarda "tüyşiklet antrenörlüğü" yaptığı o ilk işinden başlamak üzere yıllar geçip gider.

Vasconcelos, söyleşilerde sorulduğunda bu yaşamöyküsünü kendisi de anlatırken, türlü işler yaptığı onca dolaşma sırasında, bir yazar için şart olan “hayatı bir çıracak gibi öğrenme” dönemini yaşadığını söyler. Daha sonra, burslu olarak gittiği İspanya deneyimi gelir; “kendini akademik yaşama vermeye fazlasıyla gönülsüz ve Avrupa’yı dolaşmaya fazlasıyla hevesli” hisseden *Vasconcelos*’un bu bursu, buna dayanacak gücü bulunduğu o bir haftadan sonra uzatılmış olsa gerek. Daha sonra da *Villas-Boas* kardeşlerle birlikte yaşadığı o unutulmaz deneyim süresince *Araguaia* bölgesinin göbeğinde nehirleri dolaşarak çevrenin düşmanca koşullarını tanınması ve hep yerliler uğruna savaşım vermesi.

Ancak, yazarın oluşumu tamamlanırken, insan olarak kişiliği de “oluşmaktadır”, çünkü *Vasconcelos*’ta bu ikisi birleşir ve yazar bireyden ayrılamaz. Bu da onun *Graciliano Ramos* ile *José Lins do Rego*’yu yeğlemesinin nedenini oluşturur.

Vasconcelos, yazı yazma yöntemini bize şöyle anlatır: “Kitaplarımı birkaç gün içinde yazıverdiğim doğrudur. Ama buna karşılık fikirlerimi olgunlaştırıncaya kadar yıllarca üstünde düşünür taşınırım. Hep daktiloyla yazar, her bir bölümü hiç durmaksızın yazıp bitiririm; yazdıklarımı ancak bitirdiğim zaman okurum. Gece gündüz, saat kaç olursa olsun yazarım. Yazı yazarken sanki transa geçerim. Ancak parmaklarım acımaya başladığı zaman bırakırım tuşlara vurmaya, o zaman anlarım ne kadar çok çalıştığımı. Çalışmak mı dedim? Ne düşüncemi ne de duygularımı iyi anlatabildim: Yazı yazmak, öyküler anlatmak, yaşanmış olayları nakletmek, tanıdığım çocukların anılarına dalmak benim için çalışmak demek değildir. Kendi kendime verdiğim bir armağandır bu.”

Delifişek, *José Mauro de Vasconcelos*’un delikanlılık, ilk gençlik dönemini anlatıyor; bunu roman türünde anlatıyor olsa da, yaşamının *Natal* kentinde geçen yıllarıyla ilgili bir itirafname olduğu anlaşılıyor bu kitabın. *Zé*, *Mauro*’nun bu yapıt için duyduğu sevginin nedenini buna mı bağlamak gerek bilemiyorum. Kitabını İspanyolcaya çevirmem için bana yolladığı zaman şöyle demişti: “Bütün kitaplarımın içinde bana en yakın olanlardan biridir bu ve gönül rahatlığıyla itiraf edeyim ki İspanyolca olarak basılmasını en çok istediğim de yine bu kitabımdır.”

Kitabın, önemli olaylar içermeyen yalın anlatımı içinde bütün ağırlık, psikolojik yönüne verilmiş. Yazar, büyük bir ustalikle ya da yarattığı kişilerin derinine inerek, karakterlerinin karmaşıklığı içinde onları yakından izliyor, onları –ve yazar kendisini, insan olarak– bütün çıplaklıklarıyla ve zaaflarıyla ortaya koyuyor; hayattaki başarılarını gösterip başarısızlıklarını kabulleniyor. Vasconcelos'un öteki kitaplarındaki gibi bunda da ana tema, sevecenlik arayışı ve insanoğlunun hayal kurma hakkından vazgeçmemek için yaptığı kaçamakların idealleştirilmesi. Bu kez, öteki kitaplarında kişilik verecek kadar önem verdiği doğaya, aynı derecede yer vermiyor. Ve kitaplarının hepsinde yaptığı gibi, insan olarak bütün öteki insanlarla dayanışma içinde olduğunu gösteriyor.

Romancı, yarattığı kişiliği ele alıp onun öyküsünü anlattığı zaman, okuyucusuyla arasında derin bir iletişim kuruluyor. Yazar burada *Şeker Portakalı*'ndaki şiirsel anlatımdan biraz uzaklaşıp daha gerçekçi; insanın hayat mücadelesinin katı gerçeğini daha özümsemiş bir yol çizse de yine okuyucusunun aklından çok, duygularına yöneliyor.

Ona göre, ruhsal bir davranışı ve ahlaki bir amacı ortaya koyan bir kitabın dokunulmazlığı vardır; her iki öge de var olduğu zaman, bütün geri kalanlar, bazen edebî bir bahaneyle yazılmış bir konu, bir öykü, bir olay olmaktan öteye gidemez. Vasconcelos'un öyküsünde de bu davranış ve bu amaç ortaya çıkar, bazen alaylı bir tümceyle, bazen bir sıfatın kırıcı sertliğiyle –ki bu, kimi zaman Tanrı'ya bir hakaret, kimi zaman da ona karşı açık bir başkaldırı olabilir– bazen de önemli bir paragraf boyunca süren ya da melankolik bir ayrıntıda kendini gösteren tanımlanamaz bir gülümsemeyle. Ama her defasında, kahramanlarını yaratıp yönlendirdiği o sınımsız insancılık belli eder kendini; toplumdaki huzursuzlukları, yapıtlarına belirli bir toplumsal eleştiri getirip başkalarını sömüren grupları yargılayacak biçimde gözlemler. Somut bir örnek vermek gerekirse “yerli sorunu,” onu sürekli kaygılandıran konulardan biridir.

Ama bu demek değildir ki yazar, kendini yargıç yerine koyup bir yargıya varsın: O, gerçekçi bir konumdadır, bu yüzden de inandırıcıdır; insanı düşünmeye iter, toplumsal oyunun belirli uyumsuzluklarına dikkati çeker, heyecanlandırıcı bir tut-

kuya kapılmadan yerli haklarını savunur. İşte o zaman somut bir ahlaki amaca vararak eskiden anlamı olmayan ya da var oldukları halde değer verilmeyen şeyler için yeni bir duyarlılık ister. “Eski oyuna yeni kurallar”: ülkenin yerli halkının hakkını araması, herkese eşit hak.

Delifişek'teki doku, toplumsal değil ruhsaldır; burada söz konusu olan, bireyin hakkını araması, birinci ve en önemli hakkı olan özgürlüğünün tanınmasıdır. Sevme özgürlüğü, seçme özgürlüğü, kabul etmeme özgürlüğü, hayatını yaşama özgürlüğü, başkalarının istediği değil kendi istediği geleceği seçme özgürlüğü. Burada esas olan, amacını belirlemek ya da elde etmek için Vasconcelos'un okuyucu önünde uysal bir davranış içine girmemesidir; o sadece gerçeği ve çözüm yollarını ortaya koymaktadır. Kendine göre bir devrimcidir, çünkü düşünce biçimine, önyargılara ve ahlak kurallarına değişiklikler getirmek ister. Devrimci olmanın iki yolu vardır; Vasconcelos gibi “barışçı” bir devrimci için tek yol, insanları sevmektir.

İşte *Delifişek*'te işlenen ana tema budur. Bunun insan-Vasconcelos'u en fazla kaygılandıran konu olduğunu düşünürsek, onun en sevdiği kitabının bu olmasına da şaşmamak gerek. Bu kitabın sayfalarında onun militan yönü, kardeşleri olarak gördüğü insanların hakları için her zaman ve her alanda savaşıması yer alıyor. Böylelikle bu roman, insanlıkla dayanışma halindeki bir “insan” ile bunun gerektirdiği görevlerin bilincinde olan bir “yazar”ın, vicdanları yönlendiren ve biçimlendiren sesi haline geliyor.

HEYDEE M. JOFRE BARROS

1

Okul

Annemin buyurgan bir sesle bağırması ta içerden duyuluyordu:

“Ömrünün sonuna kadar banyoda mı kalacaksın?.. Bak ama, okula gitmen gerek!.. Okula gitmek için çoktan hazırlanmış olmalıydın!.. Saat neredeyse sekiz oldu! Okula gideceğini unutma!.. Okul!.. OKUL!.. OKUL!..”

Aman Tanrım, tek bir sözcük, öylesine güzel bir sabahı nasıl da mahvedebiliyordu! Okulun canı cehenne-me! Tahta bir sırada oturup bütün ömrünü matematik, din, coğrafya dersi dinlemekle geçirmek budalalıktı... Yo, hayır, coğrafya öyle değil. Her şeyin adını, ırmakların, ülkelerin adlarını bilmek güzel şeydi. Karnemi verdiklerinde içindeki yorum hep aynı oluyordu: “Coğrafya, tembellere ve serserilere özgü bir ders...”

Okul!..

Ne zaman sona erecekti bu dert? Yakında on dört yaşımı bitirecektim, bademcik ameliyatı olduğumdan beri de daha büyük gösteriyordum. Yaşımdan büyük görünmek için, yüzümü hayran hayran seyrettiğim aynanın karşısından ayırlamıyordum. Sivilcelerin önemi yoktu, çünkü zamanla kayboluyorlardı. Asıl kötü olan burnumdu. Mosmor küçük bir patatesi andıran burnum iğrençti. Evet, iğrençti, çünkü küçük gözlerimle, kıvrır-

cık saçlarımla, güçlü boynumla ve Potengi Irmağı'nda gizli gizli yaptığım yüzme antrenmanları nedeniyle göğsümün aldığı görünümle hiç ilgisi yoktu. Ama ne bunun... İnsanların neden burnu vardı ki? Amcamın burnu tam bir papağan gagasını andırıyordu, ama hiç değilse gerçek bir burundu onunki. "Dört Kadın" adında bir kitapta dansla ilgili bir şey okurken kızlardan birinin inceltmek için burnuna mandal taktığını öğrenince daha da beter olmuşum. Ben de aynı şeyi yapmış ve patates yerine bu kez dolmalık biber gibi bir burunla kalmıştım. Utancımdayan yemeklerde ev halkının yüzüne bakmıyordum.

Okul!..

Hazırdım. Formamı giyip kitapları kaptım.

"Tramvaya bin!" diye tembih ediyorlardı.

Ne tramvay ne başka bir şey. İki yüz *réis*'i¹ saklıyor, yokuşu yürüyerek çıkıyordum. Parayı teneffüste hindistincevizli dondurma almak için kullanacaktım. Junqueira Aires Sokağı'nın yokuşunu uçar gibi çıkıyordum, çünkü Saray Meydanı'na vardığımda Tarcísio Medeiros'la buluşacaktım ve birlikte Ieda'nın evinin önünden geçecektik. Ne güzel kızdı Ieda. Yaşı bizden büyüktü ve benim kuzenlerimden ikisiyle flört ediyordu. Hatırlıyorum da onu ilk kez bir köşeye sıkıştırdığımda –sanıyorum ilk ve son oldu– ne söyleyeceğimi bile bilmiyordum, ama sonradan kendimi tam bir erkek gibi hissetmişim. Ieda uzaktan bakıp el sallıyor, akşam kahvaltısı için götürdüğüm *sapoti*'yi² yiyordu. Ieda'nın bir anda pencereden kaybolduğu çok oluyordu: Annesi içeri çekiyordu onu. O zaman ben de bir koşu tutturuyordum.

1. (Port.) Brezilya'da para birimi.

2. (Port.) Güney Amerika'da yetişen bir ağacın lezzetli meyvesi.

Heyecan içinde, Tarcísio'yu meydanda bekliyordum. İşte geliyordu. Sıska, esmer, sessiz, iyi huylu. Deli gibi kıskanıyordum onu. Formasının geniş paçalı pantolonu öyle şıktı ki. Oysa benimkiler daracıktı, biraz da kısaydı. Tahtaya kalktığımda hasımlarımın yorumları gelirdi kulağıma:

“‘Düdük’ pantolonlu! Çorap gibi bacaklarına yapışmış! Şıklığına diyecek yok!”

Ama onlar ne derlerse desinler, *Marista*¹ rahipler tarafından kayırıldığım da bir gerçektir. Durmadan benden söz edip zekâmı öve öve bitiremiyorlardı: “Bu çocuk adam olacak...” “Her şeyi ne de kolay öğreniyor...”

Tarcísio, karşıdan ağır ağır geliyordu.

“Matematik sınavı ne olacak, Zé?”

Hay Tanrı, matematik! En zayıf noktamdı bu; bütün aldığım cezaların nedeniydi, sinemayı kaçırmamın, futbol maçına sokulmayışımın nedeniydi. Gerçi futbolu pek kötü oynuyordum, ama oynamaya da bayılıyordum. Yüzmede ise üstüme yoktu.

“UYANSANA Zé! Matematik dedim.”

“Son sınavdaki gibi yaparsak sorun yok...”

“İstedüğün soruyu çıkartabilecek misin?”

“Biraz zor olacak. Peder Feliciano çok kızgın.”

“Bir şey yapamaz mısın?”

“Yüzmeye gitmek için dersten kaçtığımı, ailemin de bunu istemediğini biliyor ya, bir daha kaçmayacağıma söz veririm, o da kutudaki soruyu değiştirir.”

“Peki sözünde duracak mısın?”

“Deli misin? Sınavı verene kadar dururum; sonra yine giderim yüzmeye.”

“Ama öbür sınav gelince o da sana inanmaz.”

1. Eğitimle uğraşan dinsel bir kurumun üyesi.

“Öbürünü nasıl yapsak olur. Çünkü bu seferki üçüncü yoklama. Üçünden iyi not alınca dördüncüsü kötü bile olsa geçeriz.”

“Kutudaki sayılar değiştirildiği halde nasıl oluyor da istediğimiz gibi çıkıyor, Zé?”

“Ben gördüm nasıl olduğunu. Diyelim ki on iki soru var, hepsinin numarası çalıştığımı kiyle aynı. Kuradan sonra Peder Feliciano kutuyu alıp asıl soruları koyuyor.”

“Ya günün birinde ortaya çıkarsa?”

“Yok canım. Onun olduğunu kimse anlamaz. Sayılar değişik bir yazıyla yazılmış. Sen onu aptal mı sanıyorsun?”

“Neden seni bu kadar seviyor?”

“Çünkü beni küçüklüğümde beri tanıyor.”

“Beni de küçüklüğümde beri tanıyor.”

“Öyleyse sen benim kadar güzel değilsin de ondan. O bana kendi oğluymuşum gibi davranıyor. Hiç kimse çirkin bir oğlu olsun istemez.”

“Vay canına, amma da kendini beğenmişsin!”

“Kadınların gözünde ne kadar sükseli olduğumu görmedin mi yoksa?”

“Aman ne müthiş kadınlar!”

“Değiller ama olacaklar, görürsün bak! Bahçedeki banka oturalım mı?”

“Oturalım. Ama saat gelmedi mi?”

“Daha on dakikamız var. Sonra koşarız. Peder Amadeu’nun dersi var; geç kalana kızıyor.”

Yabaninciri ağacının minik toplarını potinlerimizin altında eze eze yürüdük: paf-paf-paf-paf. Gidip oturduk.

Katedralin kulesindeki bayraklara baktık. Bayrakları gördüm mü hayal kurmadan edemiyordum. Günün birinde Yabancılar Lejyonu’na gidecektim. Bayraklar öz-gürlük ve hayat demektir. Limanın dışında kalan gemile-

re yardımcı olmak için kulede nöbet tutan izcilerle arkadaş olmuştum. Yeniden Yabancılar Lejyonu'nu düşünüyordum. *Beau Geste*¹ filmini görüyordum, bölüm bölüm.

“Kolayı var, Tarcisio. İnsan bir suç işler ve oraya kaçar. Yabancılar Lejyonu'nda kimse kimsenin geçmişinden rahatsız olmaz.”

“Oraya yazılabilmek için şu anda tanıdıklardan hangisini öldürürdün? Söyle bakalım...”

“Müdür olan rahibi. Şu Peder José'yi hiç sevmiyorum. O iblis herif, matematikten hiçbir şey öğrenmiyorum diye bana söylemediğini bırakmıyor.”

“Peki onu nasıl öldürürdün?”

“Kimya sınıfındaki o mavi zehirle. Birasının içinde eritirdim.”

“Evet ama kimya sınıfındaki dolapların hepsi kilitli.”

“Öyleyse onu kilisenin kulesinden aşağı itirdim. Çanların bulunduğu büyük pencerenin üzerindeki küçük pencerenin oradan.”

“Peki koca göbekli şişko bir ihtiyar kulenin merdivenlerini nasıl çıkacak? Bütün basamakların kırık olduğunu görmedin mi? Öyle yerler var ki insanın kenardan çıkması gerekiyor, altı basamaklık boşluk bile var.”

“Sen de her şeyi berbat edersin.”

“Allah Allah, öldürmekten söz eden sendin...”

“Ne yazık. Peder José ölseydi üç gün tatil yapardık. Ama nerede bizde o şans. İki yıl içinde okulu bitireceğiz. O moruk öyle sağlıklı ve neşeli ki, öleceği falan yok.”

Sustuk. Bayraklar öyle çekiciydi ki gözümü ayıramıyordum. “Coğrafya, tembellere ve serserilere özgü bir ders.”

1. Sinemalarımızda *Gönüllü Kahraman* adıyla gösterilmiş, William A. Wellman'ın yönettiği 1939 yapımı bir ABD filmi.

“Zé, sana anlatacağım bir Şey var, ama pazar gününe kadar anlatacağımı sanmıyorum.”

“Neden pazar? Yürürken bir yandan anlat.”

Kalkıp yürümeye baŐladık.

“Pazar günü annen eve gitmene izin verir de mango ağacına tırmanırsak konuŐuruz. Kimsenin öğrenmesine gerek yok.”

“Pazara daha çok var.  gün geçmesi gerek. Senin-
kini anlatırsan ben de sana ŐaŐılacak bir Şey söylerim.”

“Pekl. Okul bittiğinde ne olacağımı düşündün m?”

İster istemez ters bir hareket yaptım. Daha birkaç gün önce babam beni muayenehaneye çađırmıŐ, ben de gitmiŐtim, kafam iyice karıŐmıŐ olarak. “Eminim erkeklerle ilgili Şeyler soracaktır bana, erkek erkeğe konuŐmak isteyecektir, oysa babamla bu konuda konuŐmaktan çok utanırım.” “Günün birinde sen de baba olduğunda...” Keyfim kaçıyordu, çünkü insan büyüyordu ve ne yazık ki ben de herkes gibi baba olacaktım, çocuklarımla aynı can sıkıcı tarzda konuŐacaktım. Oysa babam bana Tarcıso’nun sorduğunu sormuŐtu: Liseyi bitirdikten sonra ne yapacaktım? Aman Tanrım, bunu hiç düŐünmemiŐtim bile. Sadece  gün olmasına rağmen pazara daha çok vardı... Babam, sorunu kısa zamanda zmleyebilmem için olanaklarımı ve eğilimlerimi tartarak bu konuyu artık düşünmeye baŐlamamı istiyordu. Aslında benim yzmekten başka düŐündüđüm bir Şey yoktu, yzmemek, güneŐlenmek ve zgr olmak. KuŐkusuz o, benim doktor olup muayenehaneyi devam ettireceğimi düŐünüyordu. Ben, doktor ha? BaŐkalarından hastalık kapmak, yaraları ellemek, pis kokular duymak... *Marista* pederler de benim dinsel eğilimlerim olduğunu sanıyorlardı. Hiç ilgisi yoktu. Ayınlar benim için gittikçe daha sıkıcı, tekdüze, birbirinin eŐi, anlamsız olup çıkıyordu, tıpkı emilmekten

hiç tadı kalmamış bir şekerkamışı parçası gibi... Ben hiç, ama hiçbir şey olmak istemiyordum. "Coğrafya, tembel- lere ve serserilere özgü bir ders." İşte o zaman içime hü- zün gibi bir şey çöküyordu, çünkü ufukta benim için başarısızlığa benzer bir şey görünüyordu. Herkes artık geleceğini düşünerek planlar yapmaya çalışıyordu, bense hiçbir şey düşünmüyordum...

"Bu konuda ne düşündün?"

"Hangi konuda?"

"Geleceğin konusunda."

"Düşünmeye başlamak üzere gibiyim. Ya sen?"

"Ben seni bilirim. Hiçbir şey düşünmedin, düşün- mek istediğin de yok. Biz ikimiz kardeş gibi olduğumuza göre sen de benimle gelebilirsin..."

"Şimdiye kadar nereye gideceğini söylemiş değilsin, şimdi de beni yanında götürmeye kalkıyorsun."

"Denizaltıya ne dersin?"

Gerçekten şaşırmıştım. Her zaman öyle sakin, öyle iyi huylu olan Tarcísio'ya baktım.

"Doğru söylüyorum. Denizaltılarda çalışacağım. En büyük hayalim bu."

"Korkmuyor musun? Ne zamandan beri bunu dü- şünmeye başladın da bana anlatmadın, haa! Demek bu yüzden kaç gündür öyle esrarengiz havalarda dolaşıyor- dun..."

"Benimle gelmez miydin? Harika bir şey olsa gerek. Denizin dibine inmek, bambaşka bir dünyaya."

"Evet, ama Richard Dix'in filmini görmedin mi? Hani orada aşağıda kalıyor. Herkes havasızlıktan mahvo- luyor. Yok, ben gitmem."

"Ama sen yüzmeyi sevmiyor muydun?"

"Yüzmek başka şey, boğularak ölmek başka. Hem denizaltılarda işe girmek için ne yapmak gerekiyor?"

"Deniz Kuvvetleri'ne giriliyor."

Ünlü Brezilyalı yazar José Mauro de Vasconcelos'un, kendi yaşam kesitlerinden yola çıkarak yazdığı *Şeker Portakalı*'nı Türkiye'de yediden yetmişe herkes severek okumuştur. Romanın kahramanı Zezé, çocukların olduğu kadar büyüklerin de yüreklerinde taht kurmayı başarmış sevgi dolu bir çocuktur. *Şeker Portakalı*'nın ikinci bölümü olan *Güneşi Uyandırılım*'da Zezé biraz daha büyümüştür. Çocukluğunun biricik dostu şeker portakalı fidanı yoktur artık. Onun yerini yeni bir dost almıştır: Yüreğinde yer eden sevgili bir Kurbağa'dır bu. Dizinin üçüncü kitabı *Delifışek*'te ise Zezé'yi daha da büyümüş bulacaksınız. O artık yeniyetmelikten çıkmış, bir delikanlı olmuştur. Yaşamın katı gerçekleriyle yüz yüzedir; haklarını arayan, özgürlüğünü yaratmaya çalışan bir genç adamdır Zezé.

